

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/13 Nader gehoor
Kenmerk (digijust)	3352819
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	WI 2020/5 (samen)Werken met een tolk, WI 2021/8 Aanmeldgehoren, WI 2021/9 Bijzondere procedurele waarborgen, WI 2021/12 Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure
Publicatiedatum	25-06-2021
Geldig vanaf	25-06-2021
Geldig tot en met	25-06-2022
Bijlage(n)	Geen

Inleiding

In deze werkinstructie wordt een toelichting gegeven op het format nader gehoor¹ en worden modellen van vragen uiteengezet. Deze werkinstructie is bedoeld voor hoormedewerkers die nader gehoren afnemen in de asielprocedure. De oude werkinstructie 2018/02 komt hiermee te vervallen.

Redenen voor deze vernieuwing zijn:

- De aanpassingen in de asielprocedure met betrekking tot het formaliseren van het aanmeldgehoor, het vragen naar het asielmotief in het aanmeldgehoor en het vervallen van het eerste gehoor;
- Het inzichtelijk maken van hoortechnieken;
- Het aanpassen van de werkinstructie aan het huidige format nader gehoor.

Het format nader gehoor wordt gebruikt in zowel de AA- als in de VA-procedure. Deze werkinstructie behandelt het standaard format van het rapport van nader gehoor. Er bestaan diverse versies van het nader gehoor, bijvoorbeeld voor kansrijke aanvragen. Zorg dat je de juiste versie oproept voor de vreemdeling die je gaat horen. In deze werkinstructie is uitgegaan van de standaard, meest uitgebreide versie van het nader gehoor. Het te gebruiken format is een leidend voor wat betreft de thema's die worden behandeld in het gehoor, niet voor de volgorde waarin zij worden behandeld zolang de vreemdeling maar duidelijk wordt uitgelegd wat een bepaald onderdeel van het gehoor als doel heeft. Deze werkinstructie geeft achtergrondinformatie bij de verschillende thema's.

Deze werkinstructie volgt, na het algemene gedeelte, het format nader gehoor en is als volgt opgebouwd:

Voorblad

Inleiding

- 1 Voorblad en inleiding van het format
- 2 Gegevens aanmeldgehoor (identiteit, nationaliteit en reisroute)
- 3 Reden asielaanvraag (directe aanleiding van vertrek)
- 4 Reden asielaanvraag, nadere vraagstelling

¹ Dit format is niet bestemd voor gehoren van alleenstaande minderjarige vreemdelingen van onder de 18 jaar.

5	Overige mededelingen
6	Bijlagen
	Layout

De hoofdstukken algemeen, inleiding, indeling en layout zijn niet genummerd. Hierdoor hebben de hoofdstukken en paragrafen waarin het format wordt behandeld dezelfde nummering als de overeenkomstige paragrafen in het format nader gehoor. In deze werkinstructie zal vanwege de leesbaarheid over de vreemdeling worden geschreven in de mannelijke vorm.

Algemeen

Het doel van het nader gehoor is om voldoende valide verklaringen te verzamelen om te kunnen beoordelen of de vreemdeling in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel. Er bestaan diverse interviewmethoden en hoewel elke methode zijn eigen unieke kenmerken heeft, zijn de meeste methoden het erover eens dat de beste gehoren plaatsvinden wanneer er:

- 1- Een goede verstandsverhouding bestaat tussen vragensteller en bevragee;
- 2- Een duidelijke omschrijving wordt gegeven van het doel van het gehoor;
- 3- Open vragen worden gesteld;
- 4- Een vragensteller wordt ingezet met die *open minded* is en die een zaak vanuit verschillende invalshoeken bevragee.

Het nader gehoor richt zich primair op de directe redenen voor het vertrek uit het land van herkomst en/of de omstandigheden die na vertrek uit het land van herkomst zijn ontstaan waardoor de vreemdeling niet meer kan terugkeren naar dat land (zie paragraaf C1/2.11 Vc). Daarnaast worden tijdens het nader gehoor de uitkomsten van onderzoeken gedeeld en kan de vreemdeling hierop reageren. Ook wordt waar nodig teruggekeken op het rapport van het aanmeldgehoor. Als hoornedewerker maak je een verslag op van alles wat er tijdens het nader gehoor wordt gezegd en rapporteer je eveneens over wat er gebeurt. Van belang is dat het nader gehoor een gehoor is en geen verhoor². De wijze van vragen stellen moet hierop zijn afgestemd. In het asielrecht is sprake van een gedeelde bewijslast (art. 4 van Richtlijn 2011/95/EU, hierna: Kwalificatierichtlijn). Dat betekent dat de vreemdeling de aanvraag moet onderbouwen en de IND een onderzoeksplicht heeft. Er is sprake van een samenwerkingsverplichting op beide aspecten.

Bij het horen van vreemdelingen houd je rekening met de culturele achtergrond van de vreemdeling en andere aspecten die van invloed kunnen zijn op het referentiekader. Alle acties en reacties van personen zijn gekleurd door hun achtergrond, bijvoorbeeld door opvoeding, leeftijd, sekse, opleiding of cultuur. Wees je er bij een gehoor van bewust dat de eigen kijk op de zaken slechts één van de vele manieren is om naar de werkelijkheid te kijken. Sommige mensen reageren anders dan vanuit de westerse perceptie verwacht kan worden. Het is belangrijk om hier tijdens het gehoor (en het beslissen) rekening mee te houden. Om te kunnen omgaan met voornoemde omstandigheden, volgen alle hoor- en beslismedewerkers de EASO-training 'Gesprekstechnieken', gegeven door nationale trainers.

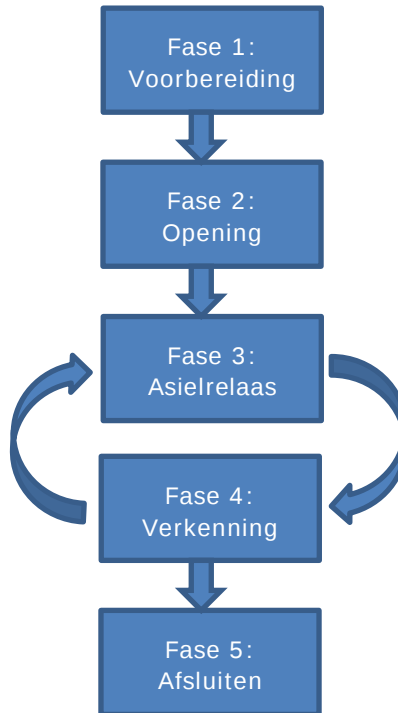
Bij het afnemen van een gehoor is een zekere vertrouwensrelatie tussen hoornedewerker en vreemdeling vereist. Daarbij kunnen tegenstrijdige belangen spelen omdat de hoornedewerker de vreemdeling moet kunnen wijzen op tegenstrijdigheden in zijn verhaal. Voor de vreemdeling is het denkbaar dat hij zich van bepaalde (traumatiserende) gebeurtenissen wil afsluiten en daarmee 'gaten' in zijn relaas houdt. Het is belangrijk dat de hoornedewerker oog houdt voor een dergelijke houding van de vreemdeling, terwijl hij probeert de 'gaten' zoveel mogelijk te dichten. Het is aan de hoornedewerker om hier rekening mee te houden. Om te kunnen omgaan met

² Gehoor staat in het woordenboek Van Dale onder andere aangegeven als 'aandacht' en 'gelegenheid om gehoord te worden'. Verhoor betreft de ondervraging van een verdachte of een getuige.

voornoemde omstandigheden, volgen alle hoor- en beslismedewerkers de EASO-training 'Interviewen van kwetsbare personen', gegeven door nationale trainers.

Verder worden de EASO-trainingen 'Inclusie' en 'Beoordeling van bewijsmateriaal' gevolgd door iedere hoor- en beslismedewerker³.

EASO heeft de *asylum interview method* vastgesteld⁴:

De verschillende fasen uit deze methode worden in deze werkinstructie behandeld.

Voorafgaand aan het gehoor neem je kennis van alle informatie die al in het dossier beschikbaar is. Het gaat hier met name om de factoren die van invloed kunnen zijn op het nader gehoor, zoals de asielmotieven genoemd in het aanmeldgehoor, de aanwezigheid van eventuele 1F-indicaties het referentiekader en de fysieke en mentale omstandigheden van de vreemdeling.

Als hoormedewerker controleer je aan de hand van het vreemdelingen identiteitsbewijs of de juiste vreemdeling is verschenen voor het gehoor en noteer je de aanvangstijd van het gehoor in het rapport.

Voorblad

Het voorblad bevat een voorgedrukt sjabloon dat aan vaste normen voldoet. Als hoormedewerker vul je de missende informatie in en verwijder je geen van de voorgedrukte gegevens. Indien noodzakelijk kan er wel informatie aan het voorblad worden toegevoegd. Het is van belang dat bij de naam van de medewerker, de tolk en de eventueel aanwezige hulpverlening het geslacht wordt vermeld om ook achteraf te kunnen zien hoe de hoorsetting is geweest.

De tolk kan redenen hebben om zijn naam niet te laten opnemen in het rapport van gehoor of verslag. Bij een dergelijk verzoek wordt WI 2020/5 '(Samen)werken met een tolk' gevolgd. Verder wordt op het voorblad vermeld of de betreffende tolk een registertolk niveau 1 of niveau 2 is. Indien de tolk geen register tolk is, wordt vermeld

³ Hoewel voornoemde trainingen deel uitmaken van het curriculum van EASO en derhalve door iedere hoormedewerker dienen te worden gevolgd, heeft de AbRS geoordeeld dat de enkele omstandigheid dat een hoormedewerker een training niet heeft gevolgd, niet betekent dat het gehoor niet voldoet aan de zorgvuldigheidseisen (ECLI:NL:RVS:2017:2692).

⁴ Meer informatie hierover is beschikbaar in de EASO-training Gesprekstechnieken.

waarom er een niet-registertolk is ingezet. Het gebruik van een niet-registertolk kan enkel indien er sprake is van spoed en een register tolk niet tijdig beschikbaar is of indien het register voor de betreffende taal geen tolken bevat.

Voordat het rapport van gehoor wordt uitgereikt of wordt verzonden aan de vreemdeling en gemachtigde wordt op het voorblad de termijn voor het indienen van correcties en aanvullingen vermeld.

Inleiding

Het nader gehoor vormt een belangrijk moment in de asielprocedure. Mede op basis van het rapport van nader gehoor wordt een beslissing genomen over het vervolg van de asielprocedure en op de asielaanvraag zelf. Het nader gehoor bevat naast het eigenlijke gehoor ook een bron aan informatie over de asielprocedure voor de vreemdeling.

In de inleiding wordt uitleg gegeven over welke onderwerpen bij het nader gehoor aan de orde komen. Als hoornedewerker leg je aan de vreemdeling uit dat je eerst een inleiding doet, daarna gezamenlijk even terugkijkt naar het aanmeldgehoor en dat daarna het asielrelaas en nadere vraagstelling volgen, gevolgd door de afsluiting. Een goede inleiding is van belang, zodat de vreemdeling weet wat hij tijdens het nader gehoor kan verwachten.

Voorstellen van de aanwezigen

Voor het begin van het eigenlijke gehoor worden de aanwezigen voorgesteld en wordt een uitleg gegeven over hun rol bij het gehoor. De volgende personen kunnen bij een gehoor aanwezig zijn:

- Hoornedewerker: als hoornedewerker ben je gespreksleider, vraagsteller en rapporteur. Daarnaast heb je als hoornedewerker de taak om de interactie tussen de aanwezige mensen optimaal te laten verlopen. Belangrijk hierbij is dat er bij het nader gehoor ruimte is om in te spelen op specifieke situaties die tijdens het gehoor kunnen ontstaan;
- Tolk: de tolk is onafhankelijk, neutraal en heeft een geheimhoudingsplicht. De tolk beperkt zich tijdens het gehoor tot de rol van vertaler van wat er wordt gezegd en van eventueel overgelegde stukken. Bij de uitleg van de rol van de tolk wordt gevraagd of de vreemdeling de tolk goed verstaat en begrijpt.
- Gemachtigde of hulpverlener van Vluchtelingenwerk (VWN): gemachtigde of VWN kan aanwezig zijn bij het nader gehoor als bijstand voor de vreemdeling en als waarnemer van de gang van zaken tijdens het gehoor. Tevens mogen zij meeschrijven met alles wat er wordt gezegd. De gemachtigde of hulpverlener krijgt aan het einde van het gehoor de gelegenheid om op- of aanmerkingen te maken en mag het verloop van het gehoor niet verstoren. De vreemdeling moet worden gevraagd of hij bezwaar heeft tegen de aanwezigheid van de gemachtigde of medewerker van VWN tijdens het gehoor;
- Derden: soms wordt er verzocht om bijwoning van een gehoor door derden. Het uitgangspunt is dat familieleden en anderen die de vreemdeling willen begeleiden/steunen, het gehoor in principe niet bijwonen. Je kan hier in bijzondere gevallen van afwijken als wordt vastgesteld dat aanwezigheid van derden (dit kunnen bijvoorbeeld verpleegkundigen zijn maar ook familieleden) geldt als de vereiste passende steun als bedoeld in artikel 3.108b Vb. Dit moet blijken uit bijvoorbeeld medische stukken.

Waarborgen

In de inleiding leg je uit dat de door de vreemdeling verstrekte gegevens vertrouwelijk worden behandeld. Indien noodzakelijk kan hiervan worden afgeweken voor de uitvoering van de Vreemdelingenwet, het houden van toezicht op vreemdelingen of voor het nakomen van een wettelijke verplichting. De gegevens worden in ieder geval niet zonder toestemming aan elke willekeurige derde verstrekt.

Tevens dient uitdrukkelijk te worden vermeld dat aan de autoriteiten van het land van herkomst nimmer zal worden gemeld dat betrokkene asiel in Nederland heeft aangevraagd en dat de informatie in het dossier van betrokkene nimmer aan de autoriteiten van het land van herkomst zal worden verstrekt. Nederlandse bestuursorganen zullen de informatie wel kunnen verkrijgen, voorzover noodzakelijk voor de uitoefening van hun taak. Het is belangrijk om uitleg te geven over de vertrouwelijkheid zodat de vreemdeling vrijuit durft te spreken.

Verder wijs je de vreemdeling er in de inleiding op dat hij geloofwaardige en consistente verklaringen moet afleggen, dat hij (in zijn eigen belang) mee moet werken en naar waarheid moet antwoorden. Als hoornedewerker vertel je de vreemdeling dat het niet naar waarheid antwoorden kan leiden tot afwijzing van de aanvraag.

Het kan gebeuren dat je als hoornedewerker tijdens het gehoor (onbedoeld) kritische vragen stelt. Het is belangrijk dat je aan de vreemdeling uitlegt dat je vragen stelt ter verduidelijking van de asielmotieven en dat de vreemdeling het kan aangeven als hij moeite heeft met de vragen. Deze moeite kan zijn gelegen in de kritische toon van vragen, maar bijvoorbeeld ook als de vreemdeling de vragen niet begrijpt.

Vervolgens besteed je in de inleiding aandacht aan hoe het met de vreemdeling gaat. Je vraagt aan de vreemdeling of lichamelijk en geestelijk in staat is om het gehoor te laten plaatsvinden en of er medische redenen zijn waarom het gehoor niet zou kunnen plaatsvinden. Indien de vreemdeling aangeeft dat hij onder medische behandeling staat, vraag je of hij hiervan documenten heeft. Indien er aanwijzingen zijn voor medische problemen of een eventuele noodzaak tot het bieden van passende steun (VC C1/2), wordt hier nog verder op doorgegaan. In dit verband kunnen WI 2021/9 'Bijzondere procedurele waarborgen' en Werkinstructie 2021/12 'Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure' en van belang zijn. In voorkomende gevallen kan het ook belangrijk zijn om te weten of de vreemdeling voor het gehoor medicatie heeft ingenomen of middelen heeft gebruikt die van invloed kunnen zijn op zijn vermogen te verklaren.

Tenslotte wijs je de vreemdeling erop dat je regelmatig pauzes zal houden, maar dat hij zelf ook kan vragen om een pauze wanneer hij daar behoefte aan heeft en ga je na of hij vragen heeft tot zo ver.

Overige aspecten

Behalve dat je de vreemdeling in de inleiding voorziet van de nodige informatie en ook zelf vragen stelt, is deze fase van het gehoor ook bedoeld om een professionele vertrouwensband op te bouwen met de vreemdeling. Het opbouwen van een vertrouwensband is belangrijk om de vreemdeling zich vrij te laten voelen om over de directe redenen van zijn vertrek te spreken.

De vreemdeling wordt al tijdens het aanmeldgehoor gevraagd of hij een hoornedewerker en/of tolk van een specifiek geslacht wenst. Het naleven van deze wens is een inspanningsverplichting. Logistieke redenen kunnen ertoe leiden dat geen navolging gegeven kan worden aan de wens van een vreemdeling. Mocht er, om welke reden dan ook, geen navolging gegeven zijn aan de wens van de vreemdeling om te worden gehoord met behulp van een mannelijke of vrouwelijke hoornedewerker, tolk of eventuele hulpverlening, leg dan uit wat hiervan de reden is. Verder is het belangrijk aan het eind van het gehoor aan de vreemdeling te vragen of dit ertoe heeft geleid dat hij bepaalde elementen van zijn asielmotieven niet heeft besproken. De vreemdeling kan deze elementen eventueel aanvullen in de correcties en aanvullingen.

Indien het nader gehoor plaatsvindt in een andere taal dan de vreemdeling heeft opgegeven tijdens het aanmeldgehoor, dan wordt de reden hiervan in het rapport van nader gehoor opgenomen. Wanneer de vreemdeling niet kan worden gehoord in de taal van zijn eerste voorkeur, dan wordt er gehoord in een taal die de vreemdeling begrijpt

en waarin hij helder kan communiceren. Het uitgangspunt hierbij is dat de vreemdeling wordt gehoord in een taal waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de vreemdeling die kan verstaan (zie paragraaf C1/2.11 Vc).

2. Gegevens aanmeldgehoor (identiteit/nationaliteit/reisroute)

2.1 Correcties en aanvullingen

In paragraaf 2.1 worden correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor besproken.

In geval de correcties en aanvullingen zijn ontvangen, merk je op dat dit het geval is en dat deze worden meegenomen bij de beoordeling van de aanvraag. Indien er geen correcties en aanvullingen zijn ontvangen, vraag je of het gehoor is besproken met een advocaat of een hulpverlener en geef je aan dat correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor kenbaar kunnen worden gemaakt bij de correcties en aanvullingen op het nader gehoor.

In geval de correcties en aanvullingen wel zijn ingediend maar nog niet beschikbaar zijn in INDiGO vraag je aan de vreemdeling of hij dusdanige wijzigingen heeft aangebracht dat jij die eerst moet weten voordat je door kan gaan met het nader gehoor. Indien dit het geval is neem je met de vreemdeling door wat er is gecorrigeerd of neem je contact op met de advocaat of hulpverlener.

Tevens kan de hoornedewerker in deze paragraaf nadere vragen stellen over relevante onderdelen waarop in het aanmeldgehoor niet of onvoldoende is doorgevraagd. Echter, dit kan ook op een later moment in het nader gehoor gebeuren als dit beter is voor de verstandshouding tussen de hoornedewerker en de vreemdeling.

2.2 Bespreking onderzoek(en)

Als hoornedewerker heb je in deze paragraaf de mogelijkheid om de vreemdeling te informeren over uitslagen van onderzoeken zoals documentenonderzoek, leeftijdsonderzoek, herkomstonderzoek en taalanalyse. De vreemdeling wordt gevraagd te reageren op de uitslag van het onderzoek. Ook hier geldt weer dat het onderwerp ook op een later moment van het nader gehoor kan worden besproken als dit beter is voor de verstandshouding tussen de hoornedewerker en de vreemdeling.

Indien uit het leeftijdsonderzoek is gebleken dat de vreemdeling ouder is dan opgegeven, vraag je de vreemdeling naar zijn geboortedatum. Verder geef je aan welke geboortedatum de IND hem wil toekennen op grond van de resultaten van het leeftijdsonderzoek, conform de wijze zoals beschreven in paragraaf C1/4.4.5 Vc.

Afhankelijk van de resultaten van herkomstonderzoek of taalanalyse kunnen indien nodig nadere vragen worden gesteld over de herkomst. In het aanmeldgehoor wordt een volledige HIS-check gedaan. Indien deze toch als onvolledig wordt beschouwd of de taalanalyse daartoe aanleiding geeft, kunnen aanvullende herkomstvragen worden gesteld. De in het format gegeven vragen dienen slechts als handvat en zijn ook zeker niet bedoeld als limitatieve opsomming.

Tenslotte wordt er in deze paragraaf gevraagd of de vreemdeling nieuwe documenten heeft ten aanzien van zijn identiteit, nationaliteit, reisverhaal en/of asielrelaas. Door vroegtijdig in het gehoor naar deze documenten te vragen, kunnen de relevante documenten op het juiste moment worden betrokken. Voor alle relevante documenten geldt dat je doorvraagt op de wijze van verkrijging. Welke documenten relevant zijn is zaaksafhankelijk. Indien de vreemdeling zijn identiteit, nationaliteit en asielrelaas niet met documenten kan onderbouwen, vraag je naar de redenen van het ontbreken van dergelijke documenten in het kader van art. 30b, lid 1, aanhef en onder c en d Vw.

3. Reden asielaanvraag (directe redenen van vertrek)

Het doel van het asielrelaas is om valide verklaringen van de vreemdeling te verkrijgen over wat de directe redenen van zijn vertrek uit het land van herkomst zijn of wat hij

vreest mee te gaan maken bij terugkeer naar het land van herkomst. Tijdens het asielrelaas wordt de vreemdeling in de gelegenheid gesteld om in eigen woorden over de directe redenen van zijn asielaanvraag te spreken. Ter inleiding van het asielrelaas haal je eerst aan wat de vreemdeling tijdens het aanmeldgehoor heeft verklaard over zijn asielmotieven en vraagt of dit klopt of dat hier wijzigingen en/of aanvullingen zijn. Daarna gaat het erom dat de vreemdeling in eigen woorden vertelt over de directe reden(en) van zijn vertrek uit het land van herkomst of de reden(en) dat hij niet kan terugkeren naar het land van herkomst of gebruikelijke verblijfplaats. Het is niet de bedoeling dat de vreemdeling al uitweidt de aanleiding(en), hierop kan je tijdens de vraagstelling verder ingaan. Desgewenst kan bij de start een nadere toelichting worden gegeven over chronologie, data en relevantie van gebeurtenissen.

We stellen de vreemdeling tijdens het asielrelaas over de directe redenen van de asielaanvraag geen vragen om de geloofwaardigheid van het asielrelaas te toetsen. In principe onderbreek je de vreemdeling dus tijdens het asielrelaas niet, ook niet vanwege tegenstrijdigheden, vage verklaringen of voor nadere details, tenzij het onderbreken van de vreemdeling noodzakelijk is om het asielrelaas correct te kunnen rapporteren. Indien de vreemdeling moeite heeft om het asielrelaas te doen, dan kunnen vragen als 'vertelt u daar eens meer over' of 'wat gebeurde er toen' ter ondersteuning worden gesteld of kan de vreemdeling op gang worden gebracht volgens de methode van luisteren, samenvatten en doorvragen (LSD). Als de verklaringen van de vreemdeling niet aansluiten bij de directe redenen van de asielaanvraag, dan mag je de vreemdeling wel onderbreken en hem vragen te vertellen over de directe redenen van zijn asielaanvraag.

De vreemdeling krijgt al tijdens het aanmeldgehoor de mogelijkheid om aan te geven dat hij een tolk en/of hoornedewerker van een specifiek geslacht wenst. Toch kan het ook tijdens het nader gehoor nog voorkomen dat de vreemdeling de vraag voorgelegd moet krijgen of hij – gelet op zijn verklaringen – het gehoor voort wil zetten met de aanwezige hoornedewerker en tolk of dat hij deze specifieke problemen liever bespreekt met een tolk en/of hoornedewerker van een specifiek geslacht (zie ook paragraaf 1.1, voorstellen van de aanwezigen).

De vreemdeling wordt in het aanmeldgehoor al gevraagd om kort zijn asielmotieven te benoemen. Deze informatie kan worden gebruikt bij het plannen van de procedure (bv. toepassing AA+) en mag niet bij het nader gehoor worden betrokken op een andere manier dan ter verificatie. Indien de vreemdeling tijdens het nader gehoor over andere of aanvullende asielmotieven verklaart, mag dit niet ten nadele van de vreemdeling worden gebruikt tijdens het nader gehoor of de beslissing. Er hoeft dus niet te worden doorgevraagd op de redenen dat in het aanmeldformulier of het aanmeldgehoor niet over alle of over andere asielmotieven is verklaard, wanneer dat aan de orde is. Dit gebeurt alleen wanneer deze afgelegde verklaringen betrekking hebben op daden als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, andere zware strafbare feiten of indien de bescherming van de nationale veiligheid dit vereist.

Andere tijdens de aanmeldfase en het aanmeldgehoor afgelegde verklaringen (die niet zijn afgelegd naar aanleiding van de korte uitvraag naar de asielmotieven in het aanmeldformulier of tijdens het aanmeldgehoor) kunnen wel worden betrokken bij het nader gehoor. Dat geldt ook voor verklaringen die de vreemdeling uit zichzelf heeft afgelegd bij ketenpartners, al dan niet over de redenen waarom hij asiel aanvraagt. De IND dient namelijk een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling te verrichten, waarbij alle door de vreemdeling afgelegde verklaringen en overgelegde bewijsmiddelen over de reden waarom hij in Nederland asiel wil, in onderlinge samenhang en in het licht van de overige afgelegde verklaringen, overgelegde bewijsmiddelen en overige omstandigheden moeten worden gezien.⁵

4. Nadere vraagstelling

⁵ AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

4.1. Inleidende vragen

Middels een aantal inleidende vragen wordt geïnventariseerd om welke redenen de vreemdeling zijn land heeft verlaten. In diverse hoorformats wordt ervoor gekozen om deze vragen voorafgaand aan de reden van de asielaanvraag te stellen. Het staat de hoormedewerker vrij deze volgorde aan te passen.

4.2. Verdere vragen

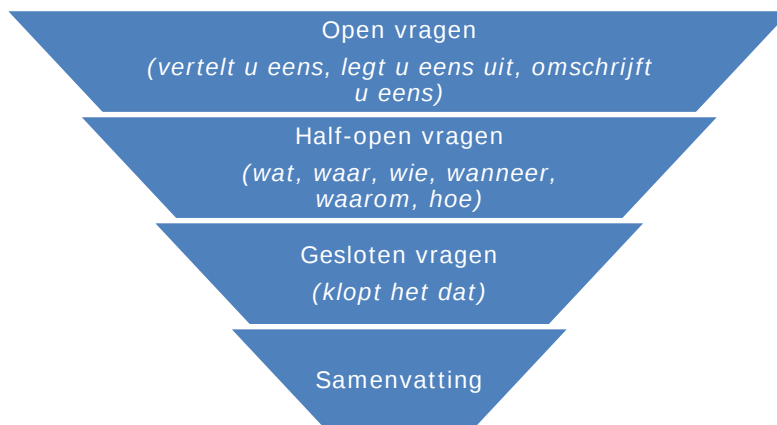
Het doel van de paragraaf 'verdere vragen' is om de asielmotieven duidelijk in beeld te krijgen, zodat de beslismedewerker een beslissing kan schrijven op basis van o.a. het nader gehoor. De paragraaf 'verdere vragen' begint met vragen naar de vrees bij terugkeer, om de asielmotieven af te kaderen. Daarna stel je als hoormedewerker nadere vragen over het asielrelaas en kan de vreemdeling verder uitweiden over zijn asielmotieven.

Waar je tijdens het asielrelaas met name aan het luisteren bent, kan je tijdens de 'verdere vragen' zelf vragen stellen. Om goede, gerichte vragen te kunnen stellen luister je tijdens het asielrelaas onder andere naar de volgende indicaties:

- 1- 'Deuopeners', kunnen leiden naar meer informatie over relevante onderwerpen;
- 2- Relevante en specifieke details;
- 3- Verbanden tussen de verklaringen of ervaringen van de vreemdeling enerzijds en de gronden voor asiel anderzijds;
- 4- Woorden die een tijdsverband kunnen aanduiden;
- 5- Informatie die de vreemdeling niet direct verschaft maar die je 'tussen de regels door' wel opsteekt;
- 6- Gaten (hiaten, vaagheden), tegenstrijdigheden en inconsistenties;
- 7- Pauzes of eufemismen (bv. 'hij deed mij pijn' kan veel verschillende betekenissen hebben);
- 8- Het gebruik van persoonlijke en bezittelijke voornaamwoorden (kan duiden op betrokkenheid van de aanvrager, of juist niet).

Het doel van het stellen van verdere vragen is om onder andere voornoemde indicaties op te helderen. Als je vragen wilt stellen over een bepaald onderwerp uit het asielrelaas, stel de vraag dan in de bewoording van de vreemdeling. Zorg ook dat je nieuwe onderwerpen duidelijk aansnijdt en onderwerpen duidelijk afrondt.

Voor het stellen van vragen kan, voor ieder onderwerp opnieuw, het trechtermodel worden gebruikt:

Het is belangrijk om voor ieder onderwerp opnieuw de trechter vraagstelling te starten, zo veel mogelijk open vragen te stellen en door te vragen totdat je voldoende informatie over een onderwerp hebt. Indien de vreemdeling zelf een nieuw onderwerp introduceert tijdens de vraagstelling, kan dit onderwerp worden geparkeerd totdat het huidige onderwerp voldoende is uitgevraagd óf eerst geheel worden uitgevraagd om daarna terug te keren naar het voorgaande onderwerp. In de fase van de half-open vragen

kunnen ook gevoel/zintuiglijke vragen worden gesteld waar het gaat om gebeurtenissen waar de vreemdeling moeite heeft om over te verklaren. Voorbeeld zijn: 'Wat deed dit met u?', 'Wat rook u op dat moment?' en 'Wat ging er door u heen?'.

Er zijn vragenlijsten beschikbaar ter ondersteuning van het nader gehoor (in word: tabblad INDiGO > Tekstblok(ken) invoegen > Tekstblokken Asiel en Bescherming > Asiel > Horen > Hoorbouwstenen). Deze vragenlijsten kunnen worden gebruikt ter inspiratie, maar zijn in geen geval uitputtend. Tijdens het gehoor stel je vragen in de lijn van het gehoor. Als hoornedewerker heb je hierbij de regie, niet de vragen uit de vragenlijst. Van belang is dat zoveel mogelijk relevante informatie over het asielrelaas wordt verkregen zodat de beslismedewerker aan de hand van het rapport een gefundeerd oordeel kan vormen over de geloofwaardigheid van de verklaringen en de zwaarwegendheid van de geloofwaardig geachte problemen.

Echter, de geloofwaardigheid en de zwaarwegendheid van het relaas worden pas vastgesteld ná het nader gehoor. Bij het nader gehoor gaat het er niet om een beoordeling te geven van het waarheidsgehalte van de verklaringen. Als hoornedewerker dien je in het kader van de samenwerkingsplicht wel alert te zijn op bijvoorbeeld tegenstrijdigheden en bevreemdende verklaringen en deze door de vreemdeling te laten toelichten ('*U verklaarde eerder X, nu verklaart u Y, kan u dit toelichten?*'). Vanwege de samenwerkingsplicht worden tijdens het nader gehoor eventuele tegenstrijdige of bevreemde verklaringen bevraagd. Tegenstrijdige of bevreemde verklaringen kunnen niet zonder meer in de beslissing kunnen worden tegengeworpen wanneer de vreemdeling niet de gelegenheid heeft gehad deze uit te leggen⁶. Hetzelfde geldt voor verklaringen die tegenstrijdig zijn aan openbare objectieve bronnen en verklaringen die onvolledig of voor de hoornedewerker onduidelijk zijn. Het is belangrijk in het oog te houden dat gebeurtenissen kunnen worden belicht vanuit verschillende invalshoeken. Als hoornedewerker stel je je hierin neutraal op, in het nader gehoor wordt geen conclusie getrokken en wordt ook niet vastgesteld of de aanvraag wordt ingewilligd of afgewezen.

Hoe diep je als hoornedewerker door moet of mag vragen, is geheel afhankelijk van de individuele gang van zaken bij het nader gehoor. Indien de geloofwaardigheid van het asielrelaas in het geding lijkt te zijn, zal eerder gevraagd moeten worden naar details en nadere toelichtingen. Echter, doorvragen naar details is geen doel op zichzelf, maar is bedoeld om duidelijkheid te krijgen over (aspecten) van het asielrelaas en de vreemdeling in de gelegenheid te stellen voldoende gedetailleerd te verklaren. Het is belangrijk dat het eind van het gehoor tenminste alle onderwerpen en onduidelijkheden zijn bevraagd door de hoornedewerker.

Andere onderwerpen die onder de nadere vraagstelling aan de orde komen zijn vragen naar documenten, specifieke aandacht voor 1F-aspecten, verblijfsmogelijkheden in het land van herkomst en daarbuiten en te verwachten problemen bij terugkeer in het land van herkomst.

Het laatste deel van de vraagstelling onder 'verdere vragen' richt zich op het beschermingsvraagstuk door de autoriteiten in het land van herkomst. Deze vragen stel je met inachtneming van alles wat je daarvoor al met de vreemdeling hebt besproken.

4.3 Overig asielrelaas

In deze paragraaf en subparagrafen stel je als hoornedewerker allereerst vragen over de verblijfsmogelijkheden elders in het land van herkomst of in andere landen. Het gaat erom vast te stellen of de vreemdeling zich kan begeven naar elders in het land van herkomst of naar een ander land om zich aan de gestelde problemen te onttrekken. Indien van toepassing dient hier goed op doorgevraagd te worden.

⁶ Uitspraak van de Raad van State, 14 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2959

Daarna zijn er in het format vragen opgenomen over vrouwenbesnijdenis en ervaringen van kinderen, familieleden en de naaste omgeving. Deze vragen stel je alleen als het aan de orde is. Denk hierbij aan de problemen die mogelijk samenhangen met de problemen van betrokkene, maar ook aan de mogelijke geringe indicaties in het kader van het beleid ten aanzien van kwetsbare minderheden.

4.4 Samenvatting

In deze paragraaf maak je als hoornedewerker een korte samenvatting van wat je met de vreemdeling hebt besproken. Zodoende wordt duidelijk of jij en de vreemdeling elkaar hebben begrepen en of het relaas van de vreemdeling goed is opgeschreven.

4.5. Bijzondere individuele omstandigheden

In deze paragraaf worden vragen gesteld over eventueel bijzondere individuele omstandigheden die maken dat de vreemdeling in aanmerking zou kunnen komen voor een verblijf in Nederland, los van zijn asielrelaas. Dit kan bijvoorbeeld relevant zijn voor de ambtshalve toets aan reguliere verblijfsdoelen of in geval van schrijnende omstandigheden.

4.6 Getuigenissen van oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering, genocide en ernstige niet-politieke misdrijven in de zin van artikel 1F(b)

Onder de personen die een asielaanvraag indienen bevinden zich mogelijk vreemdelingen die vanuit eigen ervaringen of waarnemingen kunnen getuigen over in ernstige (oorlogs)misdrijven in hun land van herkomst of in een derde land. Als hoornedewerker stel je in deze paragraaf de vraag of de vreemdeling wil optreden als getuige in een strafzaak omtrent ernstige misdrijven dan wel oorlogsmisdrijven. Deze vraag hoeft enkel te worden gesteld als het asielrelaas van de vreemdeling hier aanleiding toe geeft. Deze getuigenissen zijn van belang of kunnen in de toekomst van belang worden bij het strafrechtelijk vervolgen van de daders van deze feiten, voor de vervolging waarvan Nederland op grond van internationale verdragen bevoegd of verplicht is. Tevens kunnen deze getuigenissen van belang zijn - of in de toekomst van belang worden - bij de beoordeling van aanspraken op verblijf van de daders, en bijvoorbeeld van doorslaggevend belang zijn bij het onthouden of intrekken van een verblijfsvergunning. Verwezen wordt naar de interne werkinstructie 2009/19 'Getuigenissen van oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering, genocide en ernstige niet-politieke misdrijven in de zin van artikel 1F(b)'.

5. Overige mededelingen

5.1. Op- en aanmerkingen over de gang van zaken tijdens het nader gehoor

Als hoornedewerker controleer je of de vreemdeling de tolk heeft kunnen verstaan en begrijpen en of de vreemdeling op- of aanmerkingen wil maken over de werkwijze van de hoornedewerker en/of de tolk.

Tevens is dit het moment dat je aan de eventueel aanwezige gemachtigde of hulpverlener van VWN kan vragen of hij op- of aanmerkingen of aanvullingen heeft. De gemachtigde of hulpverlener van VWN mag eventueel ook vragen stellen aan de vreemdeling op onderdelen van het asielrelaas die nog niet duidelijk zijn voor hem.

Vervolgens wijst de hoornedewerker op de klachtenregeling zoals die is vastgelegd in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Mocht de vreemdeling een klacht willen indienen over de hoornedewerker, de tolk dan wel de omstandigheden waaronder het nader gehoor heeft plaatsgevonden. Overigens is de klachtenregeling ook benoemd in de brochure: 'Uw asielaanvraag, informatie over de asielprocedure'. Een korte verwijzing hiernaar kan volstaan.

Hierna leg je als hoornedewerker uit dat de vreemdeling en zijn gemachtigde een kopie krijgen van het rapport van nader gehoor. Je vraagt of de vreemdeling instemt met verstrekking van het rapport aan zijn gemachtigde. Indien het gehoor werd bijgewoond

door VWN vraag je aan de vreemdeling of hij het goed vindt dat ook VWN een kopie van het rapport van nader gehoor (zie paragraaf C1/2.11 Vc).

Tenslotte sluit je als hoornedewerker het gehoor af en legt de vreemdeling uit hoe de asielprocedure verder zal verlopen. Daarna vraag je aan de vreemdeling of deze nog vragen heeft over de verdere procedure. Indien je al weet dat de aanvraag verder zal worden behandeld in de VA-procedure reik je de vreemdeling een kopie van de brochure: "De Verlengde Asielprocedure" uit bij de kopie van het rapport van gehoor. Hierna noteer je de eindtijd van het gehoor in het rapport.

6. Bijlagen

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke stukken als bijlage bij het rapport van gehoor zijn gevoegd. De hoornedewerker nummert eventuele bijlagen (ook op de kopie) en voegt deze achter het rapport van nader gehoor.

Lay-out en weergave

In het kader van de algemene herkenbaarheid van het rapport van nader gehoor als IND-product is de layout van het rapport volgens de huisstijl, zoals die ook gebruikt wordt in voornemens, beschikkingen en brieven. Het format rapport van nader gehoor is opgemaakt in het lettertype Verdana 9 pt. De titels en subtitels zijn opgemaakt in het lettertype **Verdana 9 pt vet**. De subtitels zijn voorzien van een doornummering. Let erop dat je, indien een paragraaf komt te vervallen, de nummering aangepast. Het rapport van gehoor wordt geprint op logo-papier. De standaard benoeming van hoofdstukken en vaststelling van het lettertype moet een uniforme lay-out waarborgen.

In het rapport wordt door de hoornedewerker het door hem gezegde cursief opgeschreven zodat er onderscheid bestaat met hetgeen de vreemdeling heeft verklaard. Je neemt alle vragen en antwoorden op in het rapport. Het is belangrijk dat het rapport een letterlijke weergave van vragen en antwoorden wordt. Als hoornedewerker heb je wel de vrijheid om bijvoorbeeld de zinsopbouw aan te passen naar correcte Nederlandse zinnen. Ook als de vreemdeling zegt iets niet te weten of geen antwoord geeft, noteer je dit. Als hoornedewerker laat je nooit een verklaring van de vreemdeling uit het rapport weg. Ook niet als je van mening bent dat een verklaring niet belangrijk is of omdat de verklaring geen antwoord op de gestelde vraag is. Ook andere gebeurtenissen (onderbrekingen en pauzes, overleg met collega's of bijvoorbeeld opspelende emoties) worden in het rapport opgenomen, middels 'opmerking rapporteur'. Teruggekoppelde informatie ("Heb ik goed begrepen dat...") is in het rapport van nader gehoor als zodanig herkenbaar. Wanneer je in een later stadium nog aanvullende vragen wilt stellen over een eerder besproken onderwerp, dan noteer je deze vragen en antwoorden in de chronologie van het gehoor en dus niet 'met terugwerkende kracht'.

Om redenen van uniformiteit en professionaliteit is de aanspreekvorm 'u' standaard in het format opgenomen.